

I když mě rodiče varovali, abych sem nechodila, já si prostě nemohla pomoci.

Vždyť to byla jedna z nejhezčích částí našeho města. Totiž, jak pro koho. Spořádání občané do těchhle křivolakých uliček ani nevzkročili, jen nadávali, jak jsou rozbité a zpustlé, a že by se s tím mělo něco udělat. Prý je to ostuda, když historické centrum vypadá takhle. Kdyby se domky opravily, fasády natřely veselými pastelovými barvami a do oken daly kytky, vypadalo by to tu celkem k světu a možná by sem přijeli i nějakí turisté.

Jenže na to nejsou peníze a vlastně ani vůle. Pohoršovat se nad tím, že je městské centrum v tomhle stavu, je jedna věc, ale koupit starý, zchátralý dům a opravit ho? Zrovna v téhle části města? Vždyť tu žijí jen samí nepřizpůsobiví, člověk aby se bál chodit po setmění domů. A taky by se stavba musela hlídat, jinak by v noci rozkradli nářadí, materiál a možná by do sběrného dvora zvládli odnést i lešení. To aspoň o téhle čtvrti říkal táta. Když s mámou vloni vybírali místo, kde postaví náš budoucí rodinný dům, můj návrh, aby radši zrekonstruovali některý v centru, odbyl právě tímhle vysvětlením.

To je velká škoda, aspoň podle mě. Jasně že ty uličky jsou sešlé a zanedbané, já to taky vidím. Jenže mně, na rozdíl od všech ostatních

lidí, přijdou chátrající stavby úžasné. Je v nich něco podmanivého. Něco, co provokuje moji fantazii, která pak dokáže chrlít jeden příběh za druhým a ty opuštěné domy jimi zabydlovat. Jaké to asi bylo žít tady v době husitství, renesance nebo třicetileté války? Naše město je totiž staré tisíc let a o různých památkách připomínajících tahle období nám vykládali už na základce. Asi abysme je poznali a vážili si jich, i když jedna je v horším stavu než druhá. Teda až na pár výjimek. Nedávno opravili morový sloup na hlavním náměstí a taky natřeli fasádu radnice. Jen nechápu, proč vybrali zrovna růžovou barvu. Táta tvrdí, že asi byla ve slevě.

Někdy, když se dívám dolů z hradeb na zákrut řeky, si zkouším představit, jak to tu vypadalo ještě předtím, než tu lidé vybudovali město. Už v době železné totiž na kopci nad řekou stávalo opevnění. Představuju si, že pravěcí lidé koukali na stejnou řeku jako já, jen ještě nebyla obklopená továrnami a přepásaná železničním mostem jako řetězem. A na horizontu nepropichovaly mraky elektrárenské komíny. Odsud z hradeb jsou ty elektrárny vidět rovnou tři, protože krajina pod městem je placka, a tak máme daleký výhled. Bohužel na něm není vůbec nic zajímavého.

Pravěkým lidem se ale asi líbil, proto si tu už kdysi dávno vybudovali osadu. Vyprávěli nám o ní v městském muzeu, na základce jsme tam chodili na exkurzi snad každý rok. S gymplem jsme ho za celý prvák nenavštívili a mně to vůbec nechybělo. Já tyhle muzejní exkurze moc nemusím. Sice se ulejeme z výuky, ale jinak je to celkem nuda. Prohlížet si hliněné nádoby a kostřičky pečlivě srovnané ve skleněných vitrínách mě nikdy moc nebralo. Letos se ale exkurzi už nevyhne, muzeum připravuje nějakou novou výstavu o historii města a na tu nás chce učitelka dějepisu vzít. Škoda že nás místo toho nevez-

me sem. I když, kdo ví, co by z toho vzešlo. Já se před spolužáky párkrát zmínila, že si chodím prohlížet rozpadající se staré domy v centru, a dívali se na mě jako na ufona. Nikdo nechápe, co se mi na nich líbí, a přitom jsou tak neskutečně inspirativní... Sním tu s otevřenýma očima a vymýšlím svoje vlastní postavy, které v těch zchátralých domech bydlí, a příběhy, které prožívají. Ale nic si nezapisuju. Totiž, jednou jsem to zkusila, jenže když jsem si pak text po sobě četla, bylo mi strašně trapně. V představách byl můj příběh strhující, ale na papíře působil směšně. A potom mě popadla hrůza, že by se k mým zápiskům mohl dostat třeba bratr a utahovat si z nich, protože to by se zákonitě stalo. Vždyť i já viděla, jak je ten příběh nemožný. Radši jsem papír pečlivě roztrhala na malé kousíčky a vyhodila je do koše.

Mezitím jsem došla až na nejzazší místo svých výprav, do úzké rozbité uličky zakončené tlející prkennou ohradou. Protože byla slepá, dál se jít nedalo. Zhruba v polovině ulice stál můj oblíbený dům. Nevypadal moc zpustle, přesto se zdálo, že v něm nikdo nežije. Ani jedno okno nebylo rozmlácené, ale všechna byla zešedlá vrstvou prachu a pavučin. Měl tlusté zdi a krásné dvoukřídlé dveře ve výklenku, který dřív zdobily ozdobné štuky, teď hodně oprýskané. Pokaždé jsem měla nutkání vzít za kliku. Tak ráda bych věděla, jak tyhle staré domy vypadají uvnitř. Určitě jsou úplně jiné než paneláky na sídlišti, kde bydlím. Ale netroufala jsem si.

Jako vždycky mnou zmítala nerozhodnost. Mám? Nemám? Chtěla bych, ale je to... špatné? Zakázané? Nebezpečné? Nevychované? Nejspíš všechno dohromady.

Nebylo to poprvé, co jsem před tím domem takhle postávala a hádala se sama se sebou. Jenže tentokrát mě napadlo, že se nejspíš užívám pochybnostmi úplně zbytečně. Vždyť ty dveře budou stejně

zamčené. Klidně můžu za kliku vzít a nestane se vůbec nic, kromě toho, že budu vědět, že se dovnitř nedá dostat, a budu mít konečně klid. A tak jsem tu kliku stiskla.

Jenže ono zamčeno nebylo. Opatrně jsem dveře pootevřela a přede mnou se objevil klenutý průchod. Na jeho stropě byla připevněná velká černá vlajka. Nevypadala vůbec zašle, nebyla na ní jediná pavučina. I zbytek domu byl ve srovnání se zanedbanou fasádou překvapivě uklizený. To mě polekalo. Nechtěla jsem vlézt bez pozvání do cizího domu.

Chystala jsem se dveře zase rychle přibouchnout a ztratit se, když se v průchodu objevil kluk zhruba mého věku. Na sobě měl vytahnou mikinu, zpod které vykukoval límeček bílé košile, což působilo podivně nesourodě, a oděné tmavé džíny.

Měl světlý pihovatý obličej a rusé vlasy po ramena. Jejich barva i délka byla neobvyklá, kluci v našem městě zpravidla nosili krátký sestřih. Snad to bylo kvůli vojenské posádce, která tu sídlila a svými názory hodně ovlivňovala místní vkus. Ostatně i náš soused z paneláku, který dělal v armádě spojaře, se netajil tím, že chlap má být hladce oholen a krátce ostříhán, dlouhé vlasy jsou pro holky.

Toho kluka jsem už určitě někde viděla, jen jsem si nemohla vzpomnout kde.

„Ahoj,“ pozdravil mě.

„Promiň, to je omyl, nechtěla jsem vlézt do vašeho domu... Muse-la jsem si splést... dveře...“ blekotala jsem.

„To není můj dům,“ zavrtil hlavou.

Ulevilo se mi, že mu dům nepatří. Znamenalo to, že jsem k nikomu nevrátila bez pozvání. Jenže co tu teda dělá? Že by si ho šel taky jen prohlédnout? Že by na světě existoval ještě někdo další, komu učarovaly opuštěné stavby?

„Takže... ty taky rád prolézáš staré domy?“ nadhodila jsem jakoby nic.

„Já tu bydlím,“ odpověděl. To mě dokonale zmátlo.

„Vždyť jsi zrovna řekl, že ten dům není tvůj, teda tvých rodičů nebo tak nějak. A zvenku vůbec nevypadá, že by v něm někdo bydlel.“

„To je schválně,“ řekl.

„To jsi jako bezdomovec nebo něco podobného?“ napadlo mě, ale hned jsem si připadala pitomě. V našem malém městě vlastně žádní bezdomovci nejsou a ten kluk tak rozhodně nevypadal.

„Bezdomovci nejsme. Jsme anarchisti,“ usmál se a ukázal prstem k černé vlajce nad mojí hlavou.

„A squateři. A tohle je náš squat.“

O squaterech jsem četla, to byli lidi, kteří obsazovali domy, co jim nepatřily, a vyháněla je odtud policie.

„OK,“ přikývla jsem. Nevěděla jsem, co jiného říct.

„Jestli chceš, pojď dál,“ nabídl mi.

A mě popadla neodolatelná zvědavost, která přehlušila i obavy z toho, jestli na nás nepřijde majitel a nezavolá policii. To by se na našem malém městě hned rozkřiklo a já bych asi musela začít chodit kanálama, abych se vyhnula poznámkám a pohledům sousedů. Všichni se tu totiž navzájem znají nebo aspoň znají někoho ve vedlejším bytě či vchodě, a informace se místní sítí drben šíří rychlostí blesku.

Taky jsem si musela chtít nechtít přiznat, že anarchismus i squatství zněly v nudné šedi zdejší spořádané, zaprděné maloměstské každodennosti fakt zajímavě. I když jsem vlastně vůbec netušila, co ti anarchisty přesně jsou. Musím si to najít v nějaké encyklopedii.

Popošla jsem ke klukovi a octla se na dvorku, ohrazeném ze všech stran vysokou zdí. Z téhle strany dům vypadal čistěji než v průčelí.

Zdálo se, že si s ním někdo dal práci a provedl drobné opravy, přikryl díru ve střeše a posekal kopřivy na dvorku, takže po nich trčely ze země jen tuhé krátké stonky.

„To jsi všechno udělal ty?“ zeptala jsem se.

„Jak co. Ten dvorek je moje práce, spolubydlící nemá pro sekání přerostlých kopřiv zrovna pochopení,“ řekl.

„Takže vás tu žije víc?“

„Jen dva,“ odpověděl. „Seznámil bych vás, ale právě spí. Jinak, já jsem Larin,“ představil se.

„Síma,“ řekla jsem.

„Chceš se podívat i dovnitř do domu?“ zeptal se a já přikývla.

Stavba měla dvě části, na každé straně průjezdu jednu. Otevřeli jsme dveře vpravo a vešli.

„Pozor, je tu schod,“ upozornil mě Larin.

To bylo dobře, jinak bych o něj určitě zakopla. Z místnosti, do které jsme vstoupili, vedly schody kamsi nahoru a dvoje dveře. Na jedněch visel plakát naježené černé kočky, druhé byly otevřené a byl jimi vidět kus karimatky a vzorovaná deka.

„Tenhle pokoj je můj, spolubydlící má ten naproti,“ mávl Larin rukou.

„Nebojíte se, že sem na vás přijde policie?“ neudržela jsem se.

„Policie?“ opáčil nechápavě Larin. „Co by tu dělala?“

„No... vždyť bydlíte v domě, který vám nepatří. Že by si toho třeba všiml někdo z vašich sousedů...“

„Těm jsme úplně fuk a od policie se sami snaží držet dál, aspoň to o nich říká Alice. Taky proto tuhle čtvrť vybrala. Zjistila, že...“

„Alice je kdo?“ skočila jsem mu do řeči.

„Moje spolubydlící.“

Trochu mě to zaskočilo, tak nějak jsem očekávala, že spolubydlicí bude ten, ne ta. Ale to už Larin pokračoval: „Alice zjistila, že tenhle dům patří společnosti, která investuje do hotelů. Asi čekají, že se v tomhle městě jednou rozběhne turistický ruch. Do té doby s ním zřejmě nechtějí nic dělat. Už celé roky tu nikdo nebyl.“

Neubránila jsem se úšklebku.

„Turistický ruch? U nás? Proč by sem proboha lidi jezdili?“

„Za stovkami let historie,“ usmál se.

Jo, stovky let historie. Zaprášené, rozpadající se a zarostlé kopřivami a hubenými náletovými stromky. Za celý svůj život jsem neviděla jedinou skupinku turistů, která by to přijela obdivovat.

„Ta společnost skupuje chátrající domy na různých místech, a když to začne být výhodné, opraví je a změní na hotel,“ pokračoval. „Tady to asi zatím výhodné není, a tak jsme se toho domu ujali my.“

Svým způsobem mi to přišlo sympatické. Já bych si netroufla se sem prostě nastěhovat a začít dům dávat do pořádku na vlastní pěst, i když se mi vždycky líbil a představovala jsem si, jak by vypadal opravený.

„A co ty, ráda prolézáš zdejší staré domy?“ zadíval se na mě pátravě, jako by mu na tom nějak záleželo. „Nedávno jsem tě potkal, když ses procházela nedaleko odsud. A pak taky na nákladovém nádraží.“

Tím se vysvětlilo, proč mi byl povědomý.

„To ne,“ přiznala jsem. „Já na ně jen koukám zvenku. Taky na opuštěné továrny a tak...“

„Jo, těch je tady víc, než by bylo třeba,“ ušklíbl se teď pro změnu on.

„Já jsem náhodou ráda, že je jich tu tolik,“ namítla jsem. „Podle mě mají všechny opuštěné stavby ohromné kouzlo, ale většina lidí ho nevidí a pastelové paneláky a nakrátko posekané trávníky jim přijdou hezčí.“

„Tak jsem to nemyslel,“ zavrtěl rychle hlavou. „Jasně že mají tyhle stavby svoje kouzlo. A spoustu tajemství. Vždycky něčím překvapí.“

Musela jsem se usmát. Ta věta totiž dokonale seděla. Poprvé v životě jsem se odvážila nahlédnout dovnitř nějaké opuštěné budovy a rozhodně jsem neplánovala, že tam narazím na tohohle kluka.

V tu chvíli jsem zaslechla odbíjení kostelního zvonu. Šestkrát.

„Musím už jít. Ráda jsem to tu viděla, fakt,“ začala jsem se chvatně loučit. Už jsem měla být doma.

„Klidně se zastav, až zase někdy půjdeš kolem,“ zavolal za mnou.

„To si piš, že jo!“ odpověděla jsem mu.

Až na rohu ulice mi došlo, že pospíchám úplně zbytečně. Vždyť máma je v nemocnici, takže mi nikdo doma nebude vyčítat, že jsem přišla pozdě a že si o mě dělal starosti. A táta dorazí z práce určitě až v noci.